

**ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮЧҮ
МЕКТЕПТЕРДИН
5–7–КЛАССТАРЫ ҮЧҮН МУЗЫКА
ПРЕДМЕТИ БОЮНЧА**

ПРОГРАММАСЫ

Программаны түзүүчүлөр:

Дуйшеналиев Жумабек Сапаралиевич – Кыргыз билим берүү академиясынын улук илимий кызматкери, музыка таануучу .

Муратбек Касей – К.Молдобасанов атындагы Кыргыз мамлекеттик консерваторясы, доценттин милдетин аткаруучу.

Жалпы билим берүүчү мектептердин 5–7–класстары үчүн музыка предмети боюнча программасы.–Б.: 2016. – 14 б.

Программа боюнча сунуш, пикирлерди төмөнкү дарек боюнча жөнөтүүңүздөрдү суранабыз.

720000, Бишкек шаары.

Эркиндик бульвары — 25.

Кыргыз билим берүү академиясы.

Технология жана искусство лабораториясы.

ТҮШҮНҮК КАТ

5–7–класстардын «Музыка» программасы ар түрдүү типтеги жалпы билим берүүчү мекемелер үчүн даярдалган. Жалпы билим берүүчү мекемелердин 5–7–класстардын милдеттүү минималдуу мазмунунун негизинде, 5–7–класстардын болжолдуу программаларына таянуу менен үч жылдык билим берүү үчүн кайрадан иштелип чыкты.

Бул программа 1–4–класстардын программасы жана терең байланыштуулугу менен мүнөздөлөт. Тематикалык жана музыкалык материалдарды координациялоодо методологиялык жана методикалык мамилелердин өнүгүүсү бирдиктүү көрсөтүлгөн.

Башталгыч класстардын программасы сыяктуу эле, бул программа жалпы педагогика жана музыкалык педагогика илиминде калыптанып калган окуучулардын музыкалык–эстетикалык жактан өнүгүүсүнүн позитивдүү салттуулугуна таянат.

Ошондой эле, З.Кодайдын окуучуларга музыкалык–эстетикалык билим, тарбия берүү боюнча элдик музыкалык чыгармаларды окутуу боюнча концептуалдуу ойлору жана Д.Б.Кабалевскийдин илимий жетекчилиги астында иштелип чыккан программанын концептуалдуу жоболору эске алынды.

Андан башка, Кыргызстандык – А. А. Аманбаев, К. Ш. Дүйшалиев, М. Абдраев, С. Субаналиев, Б. Алагушев; орусиялык – Ю.Б.Алиев, О. А. Апраксина, Н. Л. Гродзенская, В. В. Медушевский, Е. В. Назайкинский, Г. М. Цыпин, В. Н. Шацкая сыяктуу белгилүү окумуштуу педагог – музыканттардын окуу–методикалык материалдарында жана илимий эмгектеринде чагылдырылган кээ бир идеялары менен корутундулары пайдаланылды.

Окуучунун музыкага болгон мамилесин сактоо менен анын жалпы руханий маданиятынын бир бөлүгү катары, бул программа музыканын ар тараптан коом менен жаратылыштын жана музыканы кабыл алуу психологиясы менен тыгыз байланышын, музыканын идеяларын тереңдетүүгө багытталган. Ошондой эле адабият, көркөм өнөр, тарых, Ата Мекендик жана дүйнөлүк көркөм маданият, кыргыз тили предметтери менен байланыштырууну максаттанат. Ошого байланыштуу авторлор жогоруда көрсөтүлгөн предметтердин окуу программаларына ар тараптан талдоо жасап көпчүлүк жактан алардан багыт алышкан.

Бул программа «Музыка» предметинин башка программаларынан өзгөчөлөнгөн бөтөнчөлүктөрү төмөнкүлөр:

✓ Окуу китебинин жардамы менен музыкалык билим берүүнүн идеяларын тереңдетүү принциби.

✓ Музыкалык материалдардын жаңыланышы менен паралелдүү түрдө адабий жана көркөмдүүлүк жактан иреттүү, максаттуу методикалардын киргизилиши.

✓ Музыка өзүнүн чегинде бардык баалуулуктарын жаратылышта, үрп–адатта, адамдардын бири–бири менен болгон милесинде, фантазияда, сезимде, турмуш–тиричиликтин ар түрдүү чөйрөсүндө ачып көрсөтөт. Музыканы эстетикалык баалуулуктарына гана болгон көз карашта эмес, албетте жалпы, ар тараптан карап көрсөк, аны *дүйнөдөгү маанилүү, универсалдуу позициясында* кароону максаттанат.

✓ Музыканын мазмунунун проблемасын чечүүдө системалуу жайгаштырууну максаттанат.

✓ Музыкалык–эстетика, эстетика, адабият таануу, музыка таануу жана искусство таануу илимдеринин жетишкендиктерин практика жүзүндө ишке ашырылып келе жатканын эске алуу менен, музыкалык искусствону *стилдик өңүттүн* көз карашында кароону максаттанат.

НЕГИЗГИ КЛАССТАРДА (5–7–кл.) «МУЗЫКА» ПРЕДМЕТИНИН МАКСАТЫ:

✓ Окуучуларда курчап турган дүйнөнү көркөм–образдык андап–түшүнүүнүн курамдык бөлүгү катары, эмоциялык чөйрөсүн өнүктүрүү, окуучулардын музыкалык чыгармачылык жөндөмдүүлүктөрүн өнүктүрүү, руханий–адептик тарбиянын негиздерин

калыптандыруу.

НЕГИЗГИ КЛАССТАРДА (5–7–кл.) «МУЗЫКА» ПРЕДМЕТИНИН МИЛДЕТТЕРИ:

- ✓ Курчап турган айлана–чөйрөнү урматтоону жана ага болгон боорукердикти өнүктүрүүгө көмөк көрсөтүү;
- ✓ Музыкалык кубулуштарга, кыжалаттанууга эмоционалдык боорукердикте тарбиялоо;
- ✓ Окуучуларды музыкалык искусствонун жогорку жетишкендиктери жөнүндө бааларшуунун негизиде, угуу маданиятын калыптандыруу;
- ✓ Окуучулар жаңы алган билимдеринин негизинде, музыка менен көркөм ишмердүүлүктүн башка түрлөрү (адабият, көркөм өнөр) менен болгон байланышын табуу;
- ✓ Кабыл алууга багытталган, ойлонулган оорчундуу музыкалык чыгармалардын билим берүүчүлүк системасын түзүү. Мында, музыкалык искусствонун мазмуну жана формасынын бири–бири менен болгон терең байланышы, музыкалык таасирдүүлүктүн каражаттары жөнүндө бир канча орчундуу билим берүү максаттанат.

Бул класстардын программасында төмөнкү багыттар боюнча олуттуу өзгөрүүлөр болду.

Алар:

- Уктуруу жана аткаруу үчүн берилген музыкалык чыгармаларда.
- Музыкалык адабият боюнча материалдарда.
- Музыканын теориясы боюнча материалдарда.

Музыкалык билим берүүгө болгон мындай олуттуу мамиле кылуу адекваттуу методологиялык аныктаманы талап кылды. Программанын негизги методологиялык мүнөздүүлүгү, предметтин өзүнө таандык болгон бир канча жалпы илимий, музыкалык–педагогикалык методдор менен мамилелерди камтыган **комплектүүлүк** болуп эсептелет.

Алар: *«предметтер аралык өз ара аркеттешүү»*; *«стилдик мамиле»*; *«чыгармачылык метод»*; *«системалык мамиле»*; *«жекеден жалпыга чыгуу»* жана *«проблемалуу окутуу»* методдору¹.

Бул программадагы системалык мамиле, башталгыч класстардын программасында берилгендей эле, бүтүн бир методологиялык мейкиндиктин башкы «координатору» ролун аткарат. Системалык мамилени колдонуу, программанын маанилүү компоненттерин уюштурууда жардам берет. Алар: программанын темалуулугу, уктуруу жана аткаруу үчүн берилген музыкалык материалдар, практикалык ишмердүүлүктөрдүн түрлөрү.

Программадагы кенен таанып билүүчүлүк панорама болсо, өзгөчөлөнгөн системалык мамиле менен «Музыка» курсунун мазмундук концепциясында көрсөтүлүп тургандай, бул программанын ичинде (макросистемасында) жана анын этаптык (подсистемасында) деңгээлинде ишке ашырылат.

Негизги мектепте ар бир класстын төрт чейрегине, негизги жылдык темалар менен байланышкан төрт (подсистема) чейректик тема берилген жана предметтин мазмундук тилкелери толугу менен жылдык жана чейректик темаларда камтылган. Алар:

5-класста — **«Музыканын улуу күчү. Музыканын адамга тийгизген таасири»;**

I чейрек. «Музыканын адамды өзгөртүүчү күчү»

II чейрек. «Музыка – адамдын руханий дүйнөсү»

III чейрек. «Музыканын бириктирүүчү күчү»

IV чейрек. «Музыканын күчү эмнеде?»

¹ Музыкалык–педагогикалык методдор менен мамилелерди камтыган предметтик комплектүүлүктөр, аталган предметтин методикалык колдонмосунда кенен чечмеленген.

6-класста— *«Музыкадагы образ»*
I. II чейректер. «Музыкадагы образ»
III. IV чейректер. «Музыкадагы драматургия»

7 класста — *«Музыка – дүйнө тили»*
I чейрек. «Музыкадагы заманбаптуулук»
II чейрек «Заманбап музыка»
«Музыкадагы заманбаптуулук жана театр, кино музыкасы»
III чейрек. «Театр, кино жана телекөрсөтүү музыкасы»
IV чейрек. «Музыканын чексиздиги»

Жогоруда көрсөтүлгөн темалар өз алдынчалыгы жана толук бүткөндүгү менен айырмаланат. Ошол эле убакта бүтүн мазмундуу бир концепция катары кызмат кылат.

5–класстын жылдык темасы «Музыканын улуу күчү. Музыканын адамга тийгизген таасири» деп аталат. Бул тема төрт чоң бөлүктөрдө кеңири түшүндүрүлөт. Алар: «Музыканын адамды өзгөтүүчү күчү», «Музыка – адамдын руханий дүйнөсү», «Музыканын бириктирүүчү күчү» жана «Музыканын күчү эмнеде?».

Бул жылдын тематикалык түзүлүшү, окуучуларды музыкалык жанрлар аркылуу адамдын руханий дүйнөсүнө тийгизген таасири, музыканын күчү жөнүндө кеңири тааныштырат. Алар: элдик музыкалык фольклор, күү, ыр, романс, хордук музыка, опера, балет («Музыка– адамдын руханий дүйнөсү» бөлүктө), ошондой эле, музыкалык портрет, музыкадагы пейзаж жана башка жанрлардын спецификалык ар түрдүүлүктөрү. («Музыканын бириктирүүчү күчү» бөлүгүндө).

6–класста көркөм музыкалык чыгармалардын образы жөнүндөгү проблемалар чагылдырылат (жылдык тема «Музыкадагы образ»). Бул класста төрт чейрекке эки тема берилген. Алар: «Музыкадагы образ», «Музыкадагы драматургия».

Музыкадагы образды жана драматургияны окуучуларга ачып көрсөтүү иштери музыкалык чыгармалардын мазмунун, көркөм материалдар жана аларды тандоо, маселелери жалпы бир милдетке багытталат. Ал милдет, инсандын «адам» болуп калыптанышына абдан терең таасир калтырган музыканын феномени катары, аны ачып көрсөтүү болуп эсептелет.

Башка класстардан айырмаланып 6–класстын программасында музыканын таасирдүү каражаттары аркылуу музыкадагы образдуулукту ачып көрсөтүү искусствонун ынтымакташкан ирээттүү картинасын көрсөтүү аракети менен ишке ашырылат. Ыргак, обон (мелодия), гармония, фактура, тембр, динамикалар музыканын тилинин каражаттары катары гана эмес, алар, сезимди, көңүлдү жана мүнөздү ар тараптан, көп кырдуу билдирүүчү музыканын каражаттары катары окутууну максаттанат.

Обон кайсы музыкада үстөмдүк кылат? Музыкадагы гармониялуулуктун ою эмнеде? (бул жерде музыкалык–теориялык талдоо жөнүндө сөз болбойт). Музыкалык динамикада, музыканын кандай таасирдүү мүмкүнчүлүктөрү көрсөтүлүүдө? Бул суроолорго жооптор 6-класстын программасында чагылдырылган. Ошондой эле музыкалык таасирдүүлүктүн жаратылышы, анын ою, адамга тийгизген музыканын таасирдүүлүк табышмагын ачып көрсөтүүгө багытталган.

7–класста проблема активдештирилет да бул класста жылдын темасынын негизинде, музыканын көп кырдуулугун жана музыкадагы мазмун менен форманын бири–бири менен болгон тыгыз байланыштуулугун окутууну максаттанат (жылдын темасы «Музыка – дүйнө тили» деп аталат).

Музыканы дүйнө эли котормосуз эле түшүнөөрүн жана музыканын мазмуну менен формасы аркылуу жалпы искусствого тиешелүү болгон бүтүмдүүлүгү катары түшүндүрүлөт. Алардын бири–бири менен тыгыз байланышта болгонун, андагы көркөм идеяны ишке ашырышын максаттанат. Музыкадагы заманбаптуулук, театр менен кино музыкасы жана анын мазмуну деген эмне? Заманбап музыканын мазмуну менен формасы жана телекөрсөтүү музыкасы эмнеси менен айырмаланат? Бул суроолор 7–класстын программасында чечмеленилет. Бул теманын негизи катары «түбөлүктүү тема» деп аталган, элдик музыкалык

фольклор, жомоктор менен уламыштар дүйнөсү, адам сезиминин дүйнөсү сыяктуулар алынды. Музыкадагы заманбаптуулук, бул программада эки жактуу чечмеленет. Биринчиси: музыкалык чыгармалардын түбөлүктүү салттуулугу, жогорку деңгээлдеги актуалдуулугу болсо, экинчиси: өткөн XX кылымдагы жаңычылдыгы. Ошондуктан, кайсы музыкалык чыгармалар идеялык жактан бийик жана түбөлүктүү идеяларды алып жүрөт, кайсы музыкалык чыгармалар азыркы күндө элге кызыктуу болуп, мода сыяктуу агымды алып жүрөт деген суроолорго жоопторду жана аларды бири-бири менен салыштыруу мүмкүнчүлүгү аркылуу ишке ашырууну максаттанат.

5–7–класстардын программасынын тематикасын уюштуруу, башталгыч класстардын тематикасын уюштуруудан принципалдуу түрдө айырмаланат. Себеби, он жана он төрт жаштагы окуучулар бардык тараптан өзгөчөлөнүп, бир эле теманы (проблеманы) бир канча сабакта улантып, өөрчүтүүгө жөндөмдүү болуп калышат.

Ошондуктан системалык мамилени колдонуу, музыка сабагын окутуу практикасында негизги ролду аткарат. Программанын мазмунунун системалуу жүргүзүлүшү менен алардын окуу–методикалык комплектердин ар биринде чагылдырылышы зарыл жана практикалык ишмердүүлүктүн ар башка түрлөрүндө «толук кандуу» ишке ашырылышын камсыз кылат.

1. Сабактагы негизги практикалык ишмердүүлүктүн түрлөрү:

✓ музыка уктуруу.

✓ аткаруу (соло жана хор менен ырдоо).

✓ музыкалык сабат, проблемалык–чыгармачылык тапшырманы аткаруу.

2. Ишмердүүлүктүн түрлөрүн уюштуруу, окуу–методикалык комплектердин бардык компоненттерин катыштырууну сунуштайт. Алар: окуу китептери, окуучулар үчүн дептер, мугалим үчүн ноталык хрестоматия жана фонохрестоматия;

3. Ар бир ишмердүүлүктүн түрлөрү окуу китебинин мазмунуна сөзсүз түрдө жооп берүүсү керек.

Музыка уктуруу, аткаруу (хор менен ырдоо), музыкалык сабат, проблемалык–чыгармачылык тапшырмасын аткаруу маселелери сабактын бирдиктүү мазмунуна талаптуу баш ийет.

Аткаруу (соло жана хор менен ырдоо) ишмердүүлүгү сабактын жалпы мазмунун өнүктүрүүнү улантат. Аткаруу үчүн берилген музыкалык материалдардын репертуары, программада берилген тематикага максималдуу жооп берегендигин эске алуу менен программанын мазмунуна ылайык келүүсү талап кылынат. Программанын талаптарына ылайык ырдоонун керектүү болгон билгичтиктерине жана көндүмдөрүнө окуучуларды аткаруу процесси, аткаруу үчүн берилген музыкалык чыгармалар менен иштөөдө ишке ашырылат.

Музыканы уктуруу ишмедүүлүгү мугалимдин киришүү сөзү менен башталат. Ал, сабактын негизги проблемасын коёт жана анын негизги аспектинин жарыялайт. Көркөм материал катары, адабий–поэтикалык фрагменттер жана ошондой эле көркөм искусствонун чыгармаларын колдонуусу сунушталат.

Музыкалык сабат, проблемалык–чыгармачылык тапшырмаларын аткаруу ишмердүүлүгү окуучулардын музыкалык дептерлеринде иштөө менен ишке ашырылат. Бул практикалык ишмердүүлүктүн түрү класстагы сабакта жана үй тапшырмаларын аткаруу мезгилинде аткарылат.

5–7–класстарда окуучулардын активдүүлүгү табигый процесс болгондуктан, программанын мазмунун жаңы деңгээли болгон проблемалаштыруу маселеси каралат. Бул жерде «проблема» – деген түшүнүк милдет же «татаал милдет» – деген түшүнүк катары кабыл алынат. Чыгармачылык менен иштешкен көптөгөн музыка мугалимдери, өзүнүн педагогикалык практикасында, окуучулардын таанып билүүчүлүк жана чыгармачылык таланттарын өстүрүү, аны активдештүрүү максатта проблемалык кырдаалдарды колдонушат.

Биздин программада салттуу колдонулуп келген музыкалык материалдарга (уктурууга берилген материалдар боюнча) проблемалык кырдаалдарды колдонуу максатта *проблемалык окутуу методу* кеңири пайдаланылат. Программанын түзүүчүлөрү окуучуларга музыкалык билим берүүдө, проблемалык окутуу методун колдонуп жатып, жалгыз эле, «мугалим–окуучу»

мамилесинин негизинде эмес, предметтик стандартта берилген мазмундук тилкелердин жана окуу–методикалык материалдардын жардамы менен проблемалык окутууну ишке ашырууну көздөшөт. Окуучулар тараптан бир эле жоопко ар түрдүү көз караштагы сунуштарды берүүсү максаттанат. Мисалы: 5–класста «Музыка – адамдын руханий дүйнөсү», «Музыканын күчү эмнеде?». 6–класста «Музыкадагы образ», «Музыкадагы драматургия». 7–класста «Музыкадагы заманбаптуулук жана театр, кино музыкасы», «Заманбап музыка жана телекөрсөтүү музыкасы» аттуу темалар боюнча айтсак болот.

Көрсөтүлгөн методикалык ыкмалар сабактагы проблемалык кырдаалдарды түзүү аспектисинин кээ бирлерин гана чагылдырат. Мугалимдин сабакка болгон новатордук мамилеси, окуучулардын таанып билүүчүк, чыгармачылык ишмердүүлүктөрүн активдештирүү көндүмдөрүнө жетишишет жана музыка сабагында проблемалык окутууну иш жүзүнө ашырып жетишүүгө шарт түзүлөт.

Бул программага мурунку сабактарда окутулбаган элдик ырлардын, жомоктордун жана кыргыз композиторлору менен алыскы жана жакынкы өлкөлөрдөгү композиторлордун чыгармалары сунушталып жатат.

Негизги мектептеги уктуруу үчүн берилген музыкалык чыгармалар же ал чыгармалардын фрагменттери окуучулардын кабыл алуу жөндөмдүүлүктөрүнө жараша 5–6–класстарда үч минутадан беш минутага чейин, 7–класста болсо төрт минутадан, сегиз, тогуз минуттага чейин сунушталат.

Жалпысынан программадагы музыкалык материалдар төмөндөгүчө сунуштады. **Академиялык жанрдагы чыгармалар** – аспаптык пьесалардан, романстар, хордук музыка, операдан, балеттен, кантатадан, симфониядан, аспаптык сонаталардан жана концертердин фрагменттери. Ошондой эле, көптөгөн элдик, иштелип чыккан вокалдык, классикалык вокалдык, аспаптын коштоосундагы вокалдык ыр репертуарлары жана хордук музыкалар менен заманбап балдар жана эстрадалык чыгармалар топтоштурулду.

Бардык музыкалык материалдар максималдуу түрдө программанын мазмунун чагылдырат.

Академиялык чыгармаларды **тандоо критериясы** болуп музыкалык фрагменттердин ачык образдуулугу, алардын интонациялык таасирдүүлүгү, чыгармадагы образдын өнүгүүсүнүн контрасттуулугу (карама–каршылык) негиз болду.

Аткаруу үчүн берилген ырлар, эстетикалык, музыкалык–эстетикалык, руханий–аадептик тарбиялык жактан, социалдык–баалуу багытындагы чыгармалар тандап алынгандыгын программаны түзүүчүлөр баса белгилешет. Аткаруу үчүн берилген чыгармалардын репертуары бир канча вариативде колдонуу максатта кеңейтилген варианттарда сунушталды.

Музыкалык сабат тарамын окутууну программанын түздөн–түз максаты катары карап жана окуучулардын **угуу маданиятын калыптандыруучу** каражаты катары да кароо зарыл экенин программанын түзүүчүлөрү эскертет.

Музыкалык сабат боюнча 5-7-класстарда төмөнкү темалар сунушталып жатат.

5-класс. Музыканын стили (бул тема 6-7-класстарда кеңейтилип окутулат). Обон. Ыргак. Темп. Тембрь. Штрих. Лад, гамма. Мажордук, минордук ладдар. Тыныгуу. Төкмөчүлүк (импровизация). Манасчылык өнөр (бул тема 6–7–класстарда тереңдетилип окутулат). Эстрадалык жана компьютердик музыка. Музыканын мазмуну менен формасы (бул тема 6–7–класстарда кеңейтилип окутулат).

6-класс. Адамдардын үндөрүнүн бөлүнүшү. Үндөрдүн диапозону. Реприза. Легато. Чекилтүү ноталар. Музыкадагы гармониялуулук деген эмнеде? Музыкадагы динамика. Стакатто. Альтерация белгилери. Жөнөкөй өлчөмдөр (2/4), (3/4), (2/8), (3/8). Татаал өлчөмдөр (4/4), (4/5), (5/8), (6/8). Музыканын стили. Музыкалык таасирдүүлүк каражаттары (ыргак, обон, фактура, тембр). Төкмөчүлүк (импровизация). Манасчылык өнөр. Үндөрдүн түрлөрү жөнүндө түшүнүк. (сопрано, альт тенор, баритон). Музыканын мазмуну. Аралыктар жөнүндө түшүнүк (прима, секунда, терция, кварта, квинта, секста, септима). Эстрадалык жана компьютердик музыка.

7-класс. Тональность жөнүндө түшүнүк. Төкмөчүлүк (импровизация). Манасчылык

өнөр. Музыканын мазмуну менен формасы. Музыканын стили. До мажор, ля минор. соль мажор, ми минор, ре мажор, си минор, фа мажор, ре минор, соль минор, до минор тональностору. Музыкалык таасирдүүлүктүн каражаттары (ыргак, обон, гармония, фактура, тембр, динамика). Музыкалык жанрлар жана формалар (ыр, романс, хор музыкасы, опера, балет жанрлары);

Ошондой эле азыркы талапка жооп берген, мугалимдин өзүмдүк, новатордук, музыкалык–педагогикалык чыгармачылыгын өркүндөтүү жана аны иш жүзүнө ашыруу максатта, мугалим өзү тандап алган эркин тема боюнча төрт сааттык (ар бир чейректе бир сааттан) сабакты сунуштайбыз.

Бирок, кандай гана өзгөртүүлөр болбосун, мугалим «Музыка» предметинин стандартында берилген мазмундук тилкелерин сактоого милдеттүү.

5-класстын темасы: «Музыканын улуу күчү. Музыканын адамга тийгизген таасири»

I чейректин темасы: «Музыканын адамды өзгөртүүчү күчү» (9 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Күүнүн башы Камбаркан – комуздун жаралыш тарыхы. Музооке, Ниязаалы, Айдараалы, Токтогул, Карамолдо, Ыбрай, Атай, Асылбек, Шекербек, Б. Мадазимов, С. Токтакунова, Н. Абдрахманов жөнүндө кыскача баяндамар. Кыл кыяк. Залкар кыл кыякчылар: Муратаалы, С. Бекмуратов.

Музыкалык материалдар:

1. Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик гимни – музыкасы Н.Давлесов менен К.Молдобасановдуку, сөзү Ж.Садыков менен Ш. Кулуевдики – аткаруу.
2. «Камбаркан» күүсү К. Орозовдуку – уктурруу.
3. «Терме Камбаркан» күүсү К. Орозовдуку – уктурруу.
4. «Маш Камбаркан» күүсү К. Орозовдуку (Б.Кулболдиевдин варианты)– уктурруу
5. «Комузчу» обону элдик, сөзү Т.Үмөталиевдики – аткаруу.
6. «Музоокенин мундуу күү» күүсү М. Жаманкараевдики – уктурруу.
7. «Кер толгоо» күүсү Н.Борошевдики – уктурруу.
8. «Биздин мектеп» музыкасы Б.Артыковдуку, сөзү Н.Байтемировдуку – аткаруу.
9. «Көйрөң күү» күүсү Айдаралыныкы – уктурруу.
10. «Чоң кербез» күүсү Т.Сатылгановдуку – уктурруу
11. «Тогуз кайрык» күүсү Т.Сатылгановдуку – уктурруу
12. «Эне тил» музыкасы Ч.Сатаевдик – аткаруу.
13. «Жаш тилек» күүсү Ы.Тумановдуку – уктурруу.
14. «Маш ботой» Атайдыкы – уктурруу.
15. «Муратаалынын ботою» күүсү М.Күрөңкөевдики – уктурруу
16. «Кыргыз жери» музыкасы А.Жайнаковдуку, сөзү Т.Байзаковдуку – аткаруу.
17. «Кет бука» элдик – уктурруу.
18. «Жүрөк толкуйт» күүсү Ш.Шеркуловдуку – уктурруу.
19. «Солтон сары» күүсү элдик – уктурруу.
20. «Ибарат» күүсү К. Орозовдуку – уктурруу.
21. «Улуу тоолор» күүсү Н.Абдрахмановдуку – уктурруу.
22. «Бекташ» күүсү элдик – уктурруу.
23. «Аталар», музыкасы К.Осмоновдуку, сөзү К.Исаковдуку – аткаруу
24. «Кер өзөн» күүсү М.Күрөңкөевдики – уктурруу.
25. «Ураан» күүсү М.Күрөңкөевдики – уктурруу.
26. «Эски жорго» күүсү С.Бкмуратовдуку – уктурруу.

27. «Кыл кыяк менен темир ооз комуз» музыкасы .Жумабаевдики – уктуруу.
28. «Топ жылкы» күүсү С.Бекмуратовдуку – уктуруу.

II чейректин темасы: «Музыка – адамдын руханий дүйнөсү» (7 саат).

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Ооз комуздун түрлөрү (жыгач ооз комуз, темир ооз комуз). А.Байбатыров,Т.Тыныбеков жөнүндө кыскача баяндоо. Үйлөмө аспаптар. Урма аспаптар. Атактуу чоорчу Асанбай, сурнайчы Жунусаалы тууралуу кыскача баяндоо.

Музыкалык материалдар:

1. «Бурулчанын селкинчек» күүсү элдики — уктуруу
2. «Тагылдыр тоо» күүсү А. Байбатыровдун – уктуруу.
3. «Жортуул күү», күүсү элдики — уктуруу.
4. «Күкүк» күүсү элдики (Ш.Жоробекованын варианты)— уктуруу.
5. «Кыргызстаным», музыкасы А.Бөдөшевдүкү, сөзү К.Курбанбаевдуку – аткаруу.
6. «Эсимде», музыкасы А.Огонбаевдики, сөзү Ж.Турусбековдуку – уктуруу
7. «Сыбызгынын Кер–Өзөн», күүсү элдики — уктуруу.
8. «Керней күү» музыкасы Э.Жумабаевдики – уктуруу.
9. «Комуз менен чоорчу», музыкасы Б. Глуховдуку – уктуруу,
10. «Ат кетти», күүсү элдики — уктуруу.
11. «Кыргыздын Ала–Тоосу», музыкасы И.Жунусовдуку, сөзү Ж.Бөкөмбаевдики – аткаруу.
12. «Узак күү» күүсү Асанбай Каримовдуку – уктуруу.
13. «Сыймык», музыкасы Т.Чокиевдики, сөзү К.Урманбетовдуку – аткаруу.
14. «Сурнай күү» күүсү Жунусаалыныкы – уктуруу.

III чейректин темасы: «Музыканын бириктирүүчү күчү» (10 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Кыргыз эл ырларынын салттуулугу. Элдик атактуу ырчы–обончулар (Боогачы, Калмурат ж.б.), М.Баатов, М.Өмүрканова, А.Огомбаев Ж.Шералиев, Б.Эгинчиев, А.Темиров жана залкар төкмө–акындар О.Бөлөбалаев. Алымкул жана Замирбек Усөнбаевдер, Э.Турсуналиев, А.Айтиалиев, Т.Адиевдердин чыгармачылыктары менен таанышуу.

Музыкалык материалдар:

1. «Бекбекей», музыкасы, сөзү элдики – аткаруу.
2. «Шырылдаң» музыкасы, сөзү элдики – аткаруу.
3. «Оп майда» музыкасы, сөзү элдики – аткаруу.
4. «Селкинчек» музыкасы, сөзү элдики – аткаруу.
5. «Ак кептерим», музыкасы элдики – уктуруу.
6. «Үкөй» музыкасы, сөзү Б.Жакыпбековдуку – уктуруу.
7. «Кыздар ай», музыкасы М.Баатовдуку, сөзү М.Токобаевдики – аткаруу.
8. «Жаштарга», музыкасы А. Огомбаевдики – уктуруу.
9. «Алтын китеп» элдики (аткарган А.Өмүканова) – уктуруу.
10. «Ала–Тоону аралап», музыкасы К.Тагаевдики, сөзү Т.Мамырбековдуку – аткаруу.
11. «Фестиваль ыры», музыкасы Ж.Шералиевдики, сөзү Ж.Садыковдуку – аткаруу.
12. «Арзыкан», музыкасы Б.Эгинчиевдики, сөзү Ш.Шеркуловдуку – аткаруу.
13. «Беш ыргай», музыкасы А. Темировдуку, сөзү элдики – аткаруу.
14. «Аккан суу», обону Жеңижоктуку – уктуруу.

15. «Ала–Тоо көркө келбейт эл болбосо», музыкасы Р.Аманованыкы сөзү Б.Алыкуловдуку – уктуруу.
16. «Таалайлуу элдин бир кызы», музыкасы О.Бөлөкбаевдики – уктуруу.
17. «Токтогул менен Алымкулдун кездешүүсү», аткаруучу А.Үсөнбаев – уктуруу.
18. «Алымкулдун Токтогул менен учурашканы», аткаруучу А.Үсөнбаев – уктуруу.
19. «Токтогул менен Барпынын учурашканы» аткаруучу Э.Турсуналиев – уктуруу.
20. «Нарындан жазган салам кат» музыкасы жана сөзү А.Айтиалиевдики – уктуруу.
21. «Шамал жөнүндө терме», аткаруучу Т.Абдиев – уктуруу.
22. «Комузчуларга терме», аткаруучу А.Үсөнбаев – уктуруу.
23. «Ноороз майрам» музыкасы Ч.Сатаевдики – аткаруу.

IV чейректин темасы: «Музыканын күчү эмнеде?» (8 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Улуу дастандар жана дастанчылар. Төкмөчүлүк (импровизация) өнөр түшүнүк. Саякбай–залкар манасчысы. Кенже дастандар жана аны айтуучулар. К.Акиевдин өмүрү чыгармачылык жолу. А.Айтиалиев – төкмө акын жана дастанчы.

Музыкалык материалдар:

1. «Манас» эпосунан фрагмент (Т.Багышевдин аткаруусунда) – уктуруу.
2. «Семетей» эпосунан фрагмент (Субанкул Юсуповдун аткаруусунда) – аткаруу.
3. «Манас» эпосунан фрагмент (Молдобасан Мусулманкуловдун аткаруусунда) – уктуруу.
4. «Манас» эпосунан фрагмент (С.Орозбаковдун варианты) – уктуруу.
5. «Манас» эпосунан фрагмент (Саякбайдын аткаруусунда) – уктуруу.
6. «Жоокердин издери» музыкасы А.Чикеевдики, сөзү А.Иманбаевдик – аткаруу.
7. «Саринжи Бөкөй» элдик дастан – уктуруу.
8. «Сулуу май» музыкасы Э.Мааданбековдуку, сөзү И.Исаковдуку – аткаруу.
9. «Курманбек» дастанынан (К.Акиевдин аткаруусунда) – уктуруу.
10. «Карагул ботом» дастанынан (К.Акиевдин аткаруусунда) – уктуруу.

5-класстын жыйынтыгы боюнча жыл ичинде окуучулардын деңгээлине коюлуучу талаптар.

- ✓ Окуучулар алган билимдеринин негизинде музыка менен адабияттын, музыка менен көркөм өнөрдүн бири-бири менен болгон байланыштарын таба билүү;
- ✓ Комуз күүлөрү менен дастандардын байланыштарын таба билүү;
- ✓ Эпостор, күүлөр, дастандар менен ырлардын, музыканын башка жанрлары (ыр, романс, хор музыкасы ж.б.) менен болгон өзгөчөлүктөрүн ажырата билүү;
- ✓ Музыкалык материалдарда уктуруу үчүн сунушталган чыгармалардагы көркөм чагылдырылган образдар боюнча маек курууну билүү;
- ✓ Манас музыкасы менен элдик музыкалык чыгармачылыктын өзгөчөлүктөрүн ажырата билүү.

6-класстын темасы: «Музыкадагы образ».

I чейректин темасы: «Музыкадагы образ» (7 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Комиозитордук музыка. Аткаруучулук өнөр. Опера ырчылары – С. Кийизбаева, Б.

Миңжылкиев, К. Сартбаева, К. Турапов, А. Жакшылыков. Камералык ырчылар Д. Жалгасынова, А. Мырзабаев.

Музыкалык материалдар:

1. Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик гимни – музыкасы Н.Давлесов менен К.Молдобасановдуку, сөзү Ж.Садыков менен Ш. Кулуевдики – аткаруу.
2. «Музыка», музыкасы А.Машаевдики, сөзү А.Осмоновдуку – аткаруу.
3. «Аста секин колукту» музыкалык комедиясына Зияданын ыры, музыкасы Н.Давлесовдуку – уктурруу.
4. «Айчүрөк» операсынан «Айчүрөктүн арманы», музыкасы В.Власов, А.Малдыбаев, В.Ференики. (С. Кийизбаеванын аткаруусунда) – уктурруу.
5. «Кыргыз руху», музыкасы К.Артыковдуку, сөзү К.Иманкулованыкы – аткаруу.
6. «Гори, гори моя звезда», музыкасы П.Булаховдуку, сөзү В.Чуевскийдики – уктурруу.
7. «Айчүрөк» операсына «Семетейдин» ариясы, музыкасы В.Власов, А.Малдыбаев, В.Ференики. (Б.Миңжылкиевдин аткаруусунда) – уктурруу.
8. «Чио–Чио Сан» ариясы, музыкасы Дж.Пиччиники (К.Сартбаеванын аткаруусунда) – уктурруу.
9. «Бешик ыры», музыкасы К.Молдобасановдуку, сөзү А.Осмоновдуку (К.Сартбаеванын аткаруусунда) – уктурруу.
10. «Кыргызстан жазтары», музыкасы А.Малдыбаевдики, сөзү К.Маликовдуку – уктурруу.
11. «Токтогулдун» ариясы, музыкасы М.Абдраев менен А.Малдыбаевдики, либереттосу Ж.Бөкөмбаев менен Ж.Турусбековдуку – уктурруу.
12. «Король Рененин» ариясы, музыкасы П.И.Чайковскийдики – уктурруу.
13. «Сүйөлү Кыргызстанды», музыкасы жана сөзү С.Рысбаевдики – аткаруу
14. «Ленскийдин» ариясы, музыкасы П.И.Чайковскийдики – уктурруу.
15. «Туулган жерди сагынуу», музыкасы жана сөзү К.Тураповдуку – аткаруу
16. «Кыргыз жери», музыкасы Н.Давлесовдуку, сөзү Ж.Садыковдуку, (Д.Жалгасынованын аткаруусунда) – уктурруу.
17. «Паризат», элдик, сөзү А.Токомбаевдики – уктурруу.
18. «Мекенгим», музыкасы А.Долуханындыкы, сөзү М.Лисянскийдики (которгон С.Жусуев) – уктурруу.
19. «Чолпон – Ата», музыкасы Н.Давлесовдуку, сөзү Ж.Тынымсеитованыкы, – уктурруу.

II чейректин темасы: «Музыкадагы образ» (улундысы 9 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Композиторлор М.Бегалиев, Э.Жумабаев, Ж.Малдыбаева, А.Жээнбай, С.Бактыгуловдордун балдар үчүн чыгармалары.

Музыкалык материалдар:

1. «Бешик ыры», музыкасы М.Бегалиевдики – уктурруу.
2. «Ысык–Көлдү сагынуу», музыкасы М.Бегалиевдики, сөзү Ч.Айтматовдуку – аткаруу.
3. «Көңүлдүү оюн», музыкасы М.Бегалиевдики – уктурруу.
4. «Комуз күүсү», музыкасы Э. Жумабаевдики – уктурруу.
5. «Кербен», музыкасы Э. Жумабаевдики – уктурруу.
6. «Гаянэ» балетинен. Кылыч менен бийлөө. Музыкасы А. Хачатуряндыкы – уктурруу
7. «Күү», музыкасы Ж.Малдыбаеваныкы – уктурруу.
8. «№24 прелюдия», музыкасы Ж.Малдыбаеваныкы – уктурруу.
9. «Күү», музыкасы Ж.Малдыбаеваныкы – уктурруу.
10. «Туулган айылым», музыкасы жана сөзү И.Жунусовдуку – аткаруу.
11. «Чоң атамдын жомогу», музыкасы А. Жээнбайдыкы – уктурруу.

12. «Ай кең мекен, кең мекен», музыкасы жана сөзү Р.Рыскуловдуку А.Жээнбаевдики – аткаруу.
13. «Эскерме вальсы», музыкасы С.Бактыгуловдуку – уктурруу.
14. «Симфониялык поэма», музыкасы С.Бактыгуловдуку – уктурруу.
15. «Биринчи симфония», музыкасы А.Түлөөвдики – уктурруу.

III чейректин темасы «Музыкадагы драматургия» (10 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Ж.Шералиев, Р.Абдыкадыров, С. Жумалиев, А. Атабаев – обончу–композиторлор. А.Жумабаев, К.Досманбетова, К.Тагаев, М.Рыскулбеков, А.Керимбаев, К.Эралиевалардын чыгармачылык портреттери. Т.Казаков, Ж.Кайыпов – обончу – композитор жана аткаруучулар.

Музыкалык материалдар:

1. «Кыргыз жайлоосу», музыкасы жана сөзү Ж. Шералиевдики –уктурруу.
2. «Жылкычынын ыры», музыкасы Ж. Шералиевдики, сөзү Ж.Таштемировдуку – уктурруу.
3. «Өскөн жер», музыкасы Р. Абдыкадыровдуку, сөзү А. Дүйшөналиевдики – аткаруу.
4. «Сагындым туулган жер сени», музыкасы Р.Абдыкадыровдуку, сөзү Б.Алыбаевдики – уктурруу.
5. «Эстелик», музыкасы Т. Казаковдуку, сөзү Т.Мамеевдики – аткаруу.
6. «Камертон», музыкасы Норвегия элиники, сөзү Я.Серпиндики – уктурруу.
7. «Насыйкат», музыкасы К. Орозовдуку, иштеп чыккан Т. Казаков, сөзү А.Рыскуловдуку – аткаруу.
8. «Бульварым», музыкасы С. Жумалиевдики, сөзү Т. Имашевдики – аткаруу.
9. «Бишкегим», музыкасы С. Жумалиевдики, сөзү К.Урманбетовдуку – аткаруу.
10. «Туулган жер», музыкасы А.Керимбаевдики, сөзү Ж.Мусакожоевдики – уктурруу, аткаруу.
11. «Эне жөнүндө баллада», музыкасы А.Атабаевдики, сөзү С.Өмүрбаевдики – уктурруу.
12. «Тоолор», музыкасы А.Атабаевдики, сөзү А.Кыдыровдуку – уктурруу.
13. «Мекеним», музыкасы Ж.Кайыповдуку, сөзү И.Мансуровдуку – уктурруу.
14. «Во поле береза стояла», орус эл ыры – аткаруу, уктурруу.
15. «Атам менен энеме», музыкасы А.Атабаевдики, сөзү Т.Кожомбердиевдики – уктурруу, аткаруу.
16. «Долон», музыкасы Т.Тагаевдики, сөзү Ж.Шералиевдики – уктурруу.
17. «Эжелерим, агайым», музыкасы М.Рыскулбековдуку, сөзү К.Маликовдуку – аткаруу.
18. «Күндү тосуу», музыкасы К. Эралиеваныкы, сөзү Ш.Мамбетайпованыкы – уктурруу.
19. «Акыркы коңгуроо», музыкасы К.Эралиеваныкы, сөзү А.Өмүркановдуку – аткаруу.

IV чейректин темасы «Музыкадагы драматургия» (уландысы 8 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Музыкалык драма жөнүндө түшүнүк. Эл аспаптар оркестри. П. Шубин, Ш. Орозов – алгачкы оркестрдин дирижерлору. Хор искусствосу. (Хор дирижерлору С.Юсупов, К.Алиев). А.Жумамаатов, Э.Жумабаев – оркестрдин атактуу дирижерлору. Эстрада музыкасы. Бүгүнкү күндөгү эстрадалык музыка. Компьютердик музыка.

Музыкалык материалдар:

1. «№ 40 симфония» музыкасы В.А.Моцарттыкы – уктурруу.
2. «Кыргыз көчү», музыкасы А. Кыдырназаровдуку, оркестр үчүн иштеп чыккан Э. Жумабаев – уктурруу.

3. «Апакем», музыкасы К.Артыковдуку, сөзү А.Дүйшембиевдики – аткаруу.
4. «Кыргыз темаларына фантазия», музыкасы П.Шубиндики.
5. «Ибарат», күүсү, К. Орозовдуку, оркестр үчүн иштеп чыккан А. Жумакматов – уктурруу.
6. «Шайыр комузчу», музыкасы М.Касейдики, сөзү Б. Абакировдуку – аткаруу.
7. «Тамаша», Кыргыз эл ыры, иштеп чыккан П. Шубин – уктурруу.
8. «Комузчу», музыкасы П. Шубиндики – уктурруу.
9. «Ибарат», күүсү К. Орозовдуку – уктурруу.
10. «№ 5 – симфония» музыкасы Л.В.Бетховендики – уктурруу.
11. «Беш ыргай», музыкасы А.Темировдуку, сөзү элдики. Хорго иштеп чыккан С.Юсупов – аткаруу, уктурруу.
12. «Кыз бурак», музыкасы А.Малдыбаевдики, сөзү элдики. Хорго иштеп чыккан С.Юсупов – аткаруу.
13. «Концертино», музыкасы Ч.Кожомжаровдуку – уктурруу.

6-класстын жыйынтыгы боюнча жыл ичинде окуучулардын деңгээлине коюлуучу талаптар.

- ✓ Уктурруу үчүн берилген музыкалык материалдардын негизги таасирдүү каражаттарын ажырата билүү;
- ✓ Музыка жөнүндө, музыкалык чыгармалардын көркөм образы жөнүндөгү өзүнүн таасирдүү ой толгоолорун айта билүү;
- ✓ Аткаруу үчүн берилген чыгарманы аткарып жатканда музыкадагы образды берүү көндүмдөрүн өркүндөтүү;
- ✓ 6–класста алган билимдеринин негизинде музыка менен искусствонун башка түрлөрү жана музыка менен жашоонун байланыштарын таба билүүгө жетишүү;
- ✓ Музыка жөнүндө ой жүгүртүүдө, музыкалык каражаттардын көркөм таасирдүүлүгү жөнүндө өзүнүн ой толгоолорун чагылдыра билүү.

7–класстын темасы: «Музыка – дүйнө тили»

I чейректин темасы: «Музыкадагы заман баптуулук» (9 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

А. Малдыбаев – кыргыз кесиптик музыкасынын негиз салуучусу. Музыкалык драма (6–кл IV–чейректин уландысы). Опералык музыка. Музыкалык комедия. «Айчүрөк» – кыргыз тунгуч операсы. Кыргыз операларында элдик обондордун колдонулушу. М. Абдраев, М.Раухвергердин опералык чыгармачылыгы. Балет жөнүндө түшүнүк. Атактуу бийчилер (Б.Бейшеналиева, У.Сарбагышев, А.Токомбаева, Ч.Базарбаев).

Музыкалык материалдар.

1. Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик гимни – музыкасы Н.Давлесов менен К.Молдобасановдуку, сөзү Ж.Садыков менен Ш. Кулуевдики – аткаруу.
2. «Ажал ордуна» музыкалуу драмасынан «Зулайканын ыйы» (кошоктун колдонулушу), музыкасы В. Власов, А. Малдыбаев, В. Ференики – уктурруу.
3. «Гүл турмуш», музыкасы А. Малдыбаевдики, сөзү Ж. Бөкөнбаевдики – үйрөтүү.
4. «Айчүрөк» операсынан «Увертюра», музыкасы А. Малдыбаев, В. Власов, В.Ференики – уктурруу.
5. «Олжобай менен Кишимжан» операсынан «Увертюра», музыкасы М. Абдраевдики – уктурруу.
6. «Ырдайлы достор, ырдайлы», музыкасы М. Абдраевдики, сөзү Ж.Садыковдуку – үйрөтүү.

7. «Көкүл» операсынан «Киришүү», музыкасы М. Раухвергердики – уктуруу.
8. «Ким кантти» музыкалуу комедиясынан фрагмент, музыкасы А.Аманбаев, А.Малдыбаев, А.Түлөөв, М. Абдраевдердики – уктуруу.
9. Соль–диез минор прелюдиясы, № 12 чыг., музыкасы С. Рахманиновдуку– уктуруу.
10. «Крылатые качели», музыкасы Е. Крылатовдуку, сөзү Ю. Энтиндики – үйрөтүү.
11. Лирическая песенка, музыкасы Ю. Милютиндики – уктуруу.
12. Матерям погибших героев, музыкасы Г. Струваныкы. – уктуруу.
13. «Куйручук» балетинен «Оюн», музыкасы К.Молдобасанов менен Г.Окуневдики – уктуруу.
14. Лесной царь, музыкасы Ф. Шуберттиги – уктуруу.
15. «Чолпон» балетинен «Айдайдын вариациясы», музыкасы М. Раухвергердики – уктуруу.
16. «Кыргыз жерим, кымбатым», музыкасы С.Жумалиевдики, сөзү Т.Кожомбердиевдики – үйрөтүү.
17. Океан – море синее «Садко» операсынан “Киришүү”. Музыкасы Н.Римский–Корсаковдуку – уктуруу.
18. Вечное детство, музыкасы Г.Струваныкы – уктуруу.

II чейректин темасы: «Заманбап музыка» (7 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Симфония жөнүндө түшүнүк. А.Түлөөв – тунгуч кыргыз симфонисти. Симфониялык поэма, симфониялык сүрөттөмөлөр жөнүндө түшүнүк. Т.Эрматов, С.Медетовдун чыгармачылыгы. Симфониялык оркестр жана анын аспаптары (кылдуу аспаптар: скрипка, альт, виолончель, контрабас ж.б.; үйлөмө аспаптар: флейта, гобой, фагот, волторна, туба, труба, тромбон ж.б.).

Музыкалык материалдар:

1. «Баатырдык» симфониядан фрагмент, музыкасы А. Түлөөвдики – уктуруу.
2. «Ысык–Көл» симфониялык поэмасынан фрагмент– музыкасы Т.Эрматовдун уктуруу.
3. «Бешик ыры», музыкасы К. Молдобасановдуку, сөзү А.Осмоновдуку – үйрөтүү
4. Полонез ля – бемоль мажор, соч. 53 № 6; музыкасы Ф.Шопендики – уктуруу.
5. Во поле береза стояла, орус эл ыры – уктуруу.
6. «Той» симфониялык сүрөттөмөсүнөн фрагмент, музыкасы Э.Жумабаевдики – уктуруу.
7. «Балалыкты эскерүү» симфониялык сүрөттөмөсүнөн фрагмент, музыкасы М.Бегалиевдики – уктуруу.
8. «Пахтачы кыздын бийи», музыкасы С.Медетовдуку – уктуруу.
9. Вивальдинин музыкасы астында, музыкасы В. Берковскийдики– уктуруу.
10. Школьная тропинка, музыкасы В.Мураделиниги – уктуруу.
11. «Кармен» операсынан Тореадорлор маршы, музыкасы Ж.Бизе – уктуруу.
12. «Биздин мектеп», музыкасы А.Жээнбайдыкы, сөзү К.Урманбетовдуку – үйрөтүү.
13. Үйлөмө аспаптар үчүн «Марш», музыкасы К. Молдобасановдуку – уктуруу.
14. №4-симфониясы, IV бөлүмүнөн фрагмент, музыкасы П. Чайковскийдики – уктуруу.
15. Марш, «Щелкунчик» балетинен фрагмент, музыкасы П. Чайковскийдики – уктуруу.
16. Вальс, «Евгений Онегин» операсынан фрагмент, музыкасы П. Чайковскийдики– уктуруу.

III чейректин темасы: «Театр, кино жана телекөрсөтүү музыкасы» (10 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

Музыка жана адабият. Ч.Айтматовдун чыгармалары музыкада. Музыка жана театр. Манас жана музыка. Кино музыкасы. Телекөрсөтүү музыкасы. Көркөм өнөр жана музыка.

Музыкалык материалдар.

1. «Саманчынын жолу» балет–ораториясынан фрагмент, музыкасы К.Молдобасановдуку – уктурруу.
2. «Жер эне», музыкасы, сөзү Г.Эсенгулованыкы – үйрөтүү.
3. «Маңкурт жөнүндө легенда» балетинен «Найман эне жана Маңкурт» темасынан фрагмент, музыкасы К. Молдобасановдуку – уктурруу.
4. «Манас» операсынан «Увертюра», музыкасы В.Власов, А.Малдыбаев, В.Ференики – уктурруу.
5. Я верю только мечтам и мечтам, музыкасы Е. Крылатыйдыкы–уктурруу.
6. Есть только миг, музыкасы А. Зацепиндики–уктурруу.
7. «Жети ата», музыкасы Ө.Кадыркуловдуку, сөзү А. Макешовдуку – үйрөтүү.
8. «Ак Мөөр» операсынан фрагмент, музыкасы Ж.Каниметовдуку –уктурруу.
9. «Манас жака Алманбет» драмалык спектаклинин музыкасынан фрагмент, музыкасы М.Раухвергердики – уктурруу.
10. Серенада; музыкасы Ф. Шуберттиги–уктурруу.
11. «Толкундар», музыкасы С. Жумалиевдики, сөзү Т. Кожомбердиевдики – үйрөтүү.
12. «Манастын уулу Семетей» драмалык спектаклинин музыкасынан фрагмент, музыкасы М.Бегалиевдики – уктурруу.
13. «Эски тегирмен» кинофильминин музыкасынан – үзүндү, музыкасы Э. Жумабаевдики – уктурруу.
14. «Реквием» түрмөгүнөн «Лакримоза» бөлүгү, музыкасы В.А.Моцартыкы – уктурруу.
15. «Свадьба Фигаро» операсынан «Увертюра», музыкасы В.А.Моцартыкы – уктурруу.
16. «Бака жана жылан» мультипликациялык тасманын музыкасынан фрагмент, музыкасы А.Жээнбайдыкы – уктурруу.
17. «Кел бийлейли, ырдайлы», музыкасы Ж.Кайыповдуку, сөзү Э.Тазабековдуку – үйрөтүү.
18. «Ак илбирстин тукуму» к/тасмасынын музыкасынан «Тюлпандар вальсы», музыкасы М.Бегалиевдики – уктурруу.
19. «Тобокел» к/тасмасынын музыкасынан фрагмент, музыкасы А.Жээнбайдыкы – уктурруу.
20. Шарманщик. «Зимний путь» вокалдык түрмөгүнөн, музыкасы Ф.Шуберттиги уктурруу.
21. Я верю только мечтам и мечтам, музыкасы Е. Крылатыйдыкы – уктурруу.
22. Есть только миг, музыкасы А.Зацепиндики – уктурруу.

IV чейректин темасы: «Музыканын чексиздиги» (8 саат)

Маалыматтык (окутуу) материалдар:

XIX кылымдагы орус музыкасы (М.Глинка, П. Чайковский, М. Мусоргский, Римский–Корсаков ж.б.). Казак элинин музыкасы (Курмангазы, Т.Тилендиев ж. б.) XX кылымдын чыгаан композиторлору (Д.Шостакович, С.Прокофьев, У.Гаджибеков, А.Хачатурян, Д.Кабалевский ж. б.) Австрия, Германия, Италия генийлери. (И.С.Бах, В.А.Моцарт, Л.В.Бетховен, Ж.Визе ж.б.)

Музыкалык материалдар:

1. «Сары–Арка», күүсү Курмангазыныкы – уктурруу.
2. «Айгөлөк», музыкасы В. Байкадамовдуку, свзү Н, Байтемировдуку – үйрөтүү.
3. «Камаринская», музыкасы М. Глинканыкы – уктурруу.
4. «Жыл мезгиддерикен» үзүндү, музыкасы П. Чайковскийди–ки – уктурруу.
5. 7–симфониядан «Баскынчылар» темасы, музыкасы Д.Шостаковичтиги – уктурруу.
6. «Согуш жана тынчтык» операсынаи Кутузовдун ариясы, музыкасы С. Прокофьевдики – уктурруу.
7. «Мектеп жылдары», музыкасы Д.Кабалевскийдики, сөзү Е.Долматовскийдики – үйрөтүү
8. «Игра воды». Фрагмент; музыкасы М. Равельдики–уктурруу.
9. «Спячая княжна». музыкасы А. Бородиндики–уктурруу.
10. «Аршин Мал–алан» музыкалуу комедиясынан фрагмент, музыкасы У, Гаджибековдуку – уктурруу.

11. «Гаяне» балетинен «Кылыччандар бийи» фрагмент, музыкасы А.Хачатуряндыкы – уктуруу.
12. «Түрк маршы», музыкасы В. Моцарттыкы – уктуруу.
13. «Элизага», музыкасы Л. Бетховендики – уктуруу.
14. «Акыркы конгуроо», музыкасы Ө.Кадыркуловдуку, сөзү А.Рыскуловдуку – үйрөтүү.
15. «Ля мажор прелюдиясы», № 7 чыг., музыкасы Ф.Шопендики.
16. «Венеция түнү», музыкасы М.Глинканыкы – уктуруу.
17. «Травиата» операсынан «Герцогдун ыры», музыкасы Дж. Верди – уктуруу.
18. «Кармен» операсынан «Увертюра», музыкасы Ж.Бизе – уктуруу.
19. «Болеро», музыкасы М.Равельдики – уктуруу.
20. № 5 – симфония, I бөлүктөн фрагмент, музыкасы Л.В.Бетховендики – уктуруу.
21. Джульетта – кыздын бийи, «Ромео менен Джульетта» балетинен, музыкасы С.Прокофьевдики– уктуруу.
22. № 7 Симфония, I бөлүктөн фрагмент, музыкасы Д. Шостаковичтиги – уктуруу.

7-класстын жыйынтыгы боюнча жыл ичинде окуучулардын деңгээлине коюлуучу талаптар.

- ✓ Музыкадагы мазмун менен форманын негизги өзгөчөлүктөрүн ажырата билүү;
- ✓ Эпосторго, дастандарга, драмалык музыкага, кинорадио музыкага тиешелүү музыкалык образга мүнөздүү болгон чегин ажырата билүү;
- ✓ Музыкалык чыгармалардагы образда, турмуштук кубулуштар менен анын көркөм чагылдырылышын таба билүү;
- ✓ 7-класста алган билимдеринин негизинде музыка, адабият жана көркөм өнөрдүн бири– бири менен болгон көркөм образдарынын байланыштарын таба билүү.